

Toekomstige Havelaar, wij groeten u!

Wij, Milan Sent en Stan van der Meijden van het Zuyderzee Lyceum te Emmeloord, winnaars van het Max Havelaar Toesprakentoernooi 2016, nemen je in dit verslag mee op onze reis naar eeuwige roem en geven tips om straks vlammend te kunnen speechen.

So you think you can speech

Het begon allemaal bij ons op school. Onze fanatieke docenten Nederlands, Hubertina Visser en Elles Brons, organiseren daar namelijk - geïnspireerd door het Max Havelaar Toesprakentoernooi – sinds 2014 ook een speechwedstrijd: So you think you can speech. Ten tijde van de eerste editie kenden wij elkaar nog niet. Stan deed toen nog individueel mee en sleepte, met zijn speech over het belang van 4 mei, de spraakwaterbokaal binnen. In 2016 leerden wij elkaar kennen door onze gezamenlijke passie voor het spreken en deden wij voor het eerst mee als duo. Met onze speech over de gevaren van de naïviteit in onze huidige samenleving wonnen we de wedstrijd. Dat gaf de doorslag om mee te doen aan het Max Havelaar Toesprakentoernooi.

De weken in aanloop naar het toernooi hebben we ongelooflijk veel geoefend met mevrouw Brons en mevrouw Visser. Minstens één keer per week gaf mevrouw Brons een oefenopdracht die wij vervolgens iedere vrijdag moesten voordragen. Hierdoor hadden we het gevoel goed voorbereid te zijn en dat geeft vertrouwen zo vlak voor de wedstrijd.

Kriebels

Op de dag van het toernooi barstten wij van de motivatie, inspiratie en gedrevenheid. In de auto gisten we over de opdracht, genoten we van mooie citaten van Multatuli en van het feit dat we de mogelijkheid hadden gekregen om mee te doen aan het toernooi.

Eenmaal aangekomen op de Universiteit van Leiden begon het bij ons al wat te kriebelen. De gedachte straks te mogen spreken voor een groep mensen die allemaal dezelfde passie hebben als wij: in één woord geweldig. We raden elke scholier aan om mee te doen, de ervaring is er een om te koesteren en nooit te vergeten. De hele dag, van 9.30 tot 17.00 uur, vloog voorbij en dat is een goed teken.

We begonnen de dag met drie workshops, waar we van alles en nog wat leerden over retorica. Zelf volgden wij de workshops over inleidingen, anekdotes en hoe je Max Havelaar kan verwerken in je speech. De laatste workshop vonden we geweldig. Van alle workshops leerden we natuurlijk veel en we deden ons best om aantekeningen te maken, maar in ons achterhoofd kriebelde de gedachte dat het echte werk nog moest beginnen. Die gezonde spanning maakte ons zeer gedreven.

Voorronde

Toen de workshops voorbij waren, gingen we lunchen en daarna kregen we de opdracht. Wees klaar voor de strijd, willen we je meegeven! Je krijgt namelijk maar negentig minuten om een speech en introductie in elkaar te zetten. Na ongeveer twintig minuten vol zelfvertrouwen aan de speech gewerkt te hebben en zeventig minuten stressen was het tijd voor de voorrondes. Alle kandidaten werden verdeeld in groepjes van zeven tot acht duo's. Een voor een werden de speeches voorgedragen waarna er commentaar werd geleverd. Laat je vooral niet afleiden door toeschouwers die jouw speech proberen af te kraken om zo een boodschap in het hoofd van de juryleden te planten, blijf professioneel, want je verliest je ethos als je geagiteerd reageert.

Strijd der spreekvaardigheid

Na de voorrondes wachtte iedereen op het oordeel van de jury. In ons geval zaten we met z'n allen in de Lorentztaal, een mooie grote collegezaal, om te weten te komen wie per lokaal de winnaars

waren. Bereid je voor op óf een gigantische teleurstelling óf euforie, maar vooral op spanning! Wij waren door naar de finale en gingen na de uitslag, een half uur met een coach naar een kamertje om de speech nog even te oefenen en te perfectioneren. Blijf wel bij je eigen idee van de speech, maar sta open voor tips van de coach, want die helpen echt. Toen die dertig minuten voorbij waren, was het tijd voor de ultieme strijd der spreekvaardigheid, de finale. In de finale droegen de zes overgebleven duo's hun speech voor, nog vlammender dan in de voorronde in de Lorentzsaal. Er was een publieksprijs en een winnend duo, gekozen door de vakjury.

Overdonderd

Nadat de twaalf finalisten hadden gespeecht, trok de vakjury zich terug voor een oordeel. In de tussentijd stemden de overgebleven toehoorders ook op een duo. Dit duo kreeg de publieksprijs. Wij wonnen niet de publieksprijs.

De laatste minuten voor het oordeel van de vakjury waren zenuwslopend. Je houdt er altijd rekening mee dat je kan winnen, maar als je dan hoort dat je écht hebt gewonnen, sta je perplex. We waren overdonderd, maar van binnen enorm euforisch. Dat het nog niet echt landde, is ook te zien in ons interview op de YouTube-pagina van de Universiteit.

Na ons moment van faam kregen de overige finalisten allemaal een prijs en wij een wisselbeker en een reis naar Amsterdam met de klas. Hierna werd er een grote groepsfoto gemaakt met alle deelnemers. Daarna ging iedereen naar de kantine om nog wat te drinken en wat te kletsen. Wij weten bijna wel zeker dat het voor iedereen een onvergetelijke dag is geworden!

'Half goed is niet goed'

Nu volgen er een aantal tips, zodat jij straks een vlammende toespraak kunt houden. Een goed begin is het halve werk. Zorg er dus voor dat je je alvast wat hebt ingelezen over het werk van Multatuli - voornamelijk de Max Havelaar - en put daar je inspiratie uit. Wat je ook kan doen is toespraken kijken van bijvoorbeeld Martin Luther King, Obama of Jesse Klaver. Zo kom je helemaal in de flow van het spreken. Volgens de opdracht moet je altijd minstens één citaat gebruiken van Multatuli. Het is dus handig om een citatenlijstje te printen en mee te nemen. Een goed begin is het halve werk, *maar half goed is niet goed, half waar is niet waar, halfheid leidt tot niets*. Ga dus, zodra je de opdracht krijgt, direct aan te slag met brainstormen en probeer de negentig minuten zo efficiënt mogelijk te gebruiken.

Richt je vooral op de inhoud en wat minder op het uit je hoofd leren van de speech. Vertrouw op je overredingskracht, dan komt het zeker goed. Probeer het publiek mee te nemen in je verhaal door het gebruik van mooie beeldspraak, metaforen en interactie. Laat het publiek pas bij de laatste zin weer los, maar doe dat niet abrupt. Sluit af met een mooie oneliner, zodat de cirkel van je verhaal weer rond is. Tot slot, het belangrijkste wat we je kunnen meegeven is: geniet ervan. Geniet ervan dat je vandaag de mogelijkheid hebt om jezelf te ontwikkelen en anderen te inspireren. De eeuwige roem van het winnen is mooi, maar als je vergeet te genieten, heb je er helemaal niks aan. Want, *het hart van de arbeider groeit niet van het loon, maar van de arbeid, die het loon verdient*.

Wij wensen je heel veel succes. Geniet!

